

V povedomí veľkej časti slovenských strelcov a poľovníkov patria samonabíjacie brokovnice stále medzi zaznávané zbrane.

Breda Xanthos Damasco

TALIANSKA
ŠLACHTIČNÁ

Príčiny malej rozšírenosti samonabíjajúcich brokovnic možno hľadať predovšetkým v kedysi obmedzenej dostupnosti kvalitných zbraní tohto druhu, v tradicionalizme, ako aj v presvedčení o ich nespoľahlivosti. Svetových producentov solídnych zbraní v tejto kategórii nie je veľa, no bezpochyby väčšina z nich pochádza z Talianska. Samonabíjacia brokovnica Breda Xanthos je vlajkovou loďou u nás málo známeho, no o to zaujímavejšieho výrobcu.

**Nový
mechanizmus
nabíjania
a podávača
umožňuje
rýchlejšiu
obsľuhu, čo
ocenia najmä
poľovníci.**

História

Breda Meccanica Bresciana, známa jednoducho ako Breda, je veľký taliansky výrobca zbraní so sídlom v meste Brescia, ktoré sa nachádza v malebnom talianskom regióne Lombardia. Rozmach spoločnosti Breda nastal pred druhou svetovou vojnou a najmä počas nej, keď závod produkoval veľký výber samočinných zbraní, zbraní pre ľahké delostrelectvo a lietadiel pre taliansku armádu. Najznámejšie boli predovšetkým guľomety Breda M30 a M37 ako pechotné zbrane talianskych pozemných ozbrojených síl. Portfólio značky Breda je spojené aj s inými strojárskymi výrobkami, a to od lodných motorov cez výmenníky tepla až po motory do železničných

lokomotív. V roku 1953 sa kolos Breda rozdelil a jedna časť sa začala venovať výlučne výrobe poľovných zbraní so špecializáciou na kozlice a samonabíjacie brokovnice. V súčasnosti je vlastníkom značky spoločnosť CD Europe, ktorá okrem iného vyrába aj zbrane pod značkou Marocchi.

Konštrukcia

Breda Xanthos je samonabíjacia brokovnica pracujúca na inovatívnom princípe inerciálneho systému uzamykania. Autorom tohto systému je taliansky konštruktér zbraní Bruno Civolani, ktorý svoj patent z roku 1967 nazval „zbraň s plávajúcimi záverom“. Patent najskôr získala firma Benelli, no v súčasnosti ho už využívajú aj

iné spoločnosti. Osobne tento systém považujem za jedno z najlepších, najspoľahlivejších a moderných konštrukčných riešení vhodných pre samonabíjacie poľovné i športové brokovnice. O jeho výnimočnosti svedčí aj fakt, že obdobný princíp je použitý pri konkurenčných špičkových značkách Benelli a Browning. Konštrukcia záverového systému Bredy je však mierne modifikovaná a nevyužíva rotačný závorník. Princíp uzamykania je založený na geniálne jednoduchšej konštrukcii. Jej srdcom je silná inerciálna pružina, ktorá je osadená v nosiči závorníka a tvorí medzík medzi nosičom a závorníkom. V závorníku sa vertikálne pohybuje uzamykacia kulisa, ktorá uzamyká celý záverový mechanizmus

Damascénska úprava ocelevej baskuly so zlatými doplnkami poteší každého lovca.

do kvadratického vybratia v zadnej predĺženej časti hlavne. Vertikálny pohyb uzamykacej kulisy vymedzuje priečný klin, ktorý slúži zároveň ako tiahlo na ovládanie záverového mechanizmu zbrane. V porovnaní s rozšíreným systémom založeným na odbere prachových plynov je konštrukčne jednoduchý a spoľahlivý. Navyše nemá plynový kanálik, ktorý sa často zanáša, čím je ohrozená samonabíjacia funkcia zbrane. Tento problém pri inerciálnom systéme odpadá. Výhodou je aj veľmi rýchly operačný cyklus zbrane s teoretickou rýchlosťou strelby až päť výstrelov za sekundu. Celý záverový mechanizmus sa pohybuje v oceľovom puzdre, ktoré je vyrobené vysokotlakovým lisovaním. Hlaveň zbrane sa vyrába vŕtaním a trieskovým obrábaním z valcového hlavňového po-

lotovaru s počiatčnou hmotnosťou až 9 kg. Výrobca na materiáloch naozaj nešetril. Na hlavni nie sú znateľné žiadne markantné stopy po obrábaní, povrchy sú precízne opracované a začistené. Povrch je upravený hlbokým lesklým čírením. Testovaný model mal najdlhšiu hlavň, aká sa vyrába, a to 76 cm. Jemná muška, osadená na nízkej ventilovanej lište, je z oranžového svetlovo-olivého vlákna. Samozrejým štandardom je možnosť použitia výmenných *chokov*, ktoré sú dodávané spolu so zbraňou v rozsahu od plného až po minimálne zahrdenie. Spúšťovo-bicí mechanizmus aj s podávačom nábojníc sa dá z puzdra záverového mechanizmu jednoducho vybrať po vytlačení dvoch priečných klinov. Mechanizmus je skonštruovaný kontajnerovým spôsobom s vnútorným bicím kladivom na plastovom ráme. Chod a pohyb jednotlivých súčiastok mechanizmu sú nanajvýš precízne, bez zadrhávania a zbytočného odporu. Odpor spúšte je fabricky nastavený na veľmi nízkej úrovni. Zbraň má štandardnú manuálnu posuvnú poistku nachádzajúcu sa v koreni lúčika zbrane. Na pažbenie zbrane bol použitý kvalitný orech s vysokou hustotou letokruhov, pažba je povrchovo upravená

Zbraň s oceľovým puzdrom záveru váži iba 2,9 kg!

Chod a pohyb jednotlivých súčiastok mechanizmu sú nanajvýš precízne.

Vďaka inovatívnej technológii záveru, ktorý je väčší a ťažší, je spätný náraz menší a výstrel sa subjektívne pociťuje ako mäkkší.

matným voskovaním. Rybina je dostatočne hlboká a ostrá na pevný úchop zbrane a pokrýva aj temeno pištoľovej rukoväti. Päťka je gumová. Testovaný model s prívlastkom Damasco má puzdro záveru zdobené hlbokou elegantnou rytinou so špeciálnym tvrdeným povrchom zabraňujúcim oderu. Zbraň sa dodáva v elegantnom prepravnom plastovom kufríku.

Ovládanie

Rozloženie hlavných ovládacích prvkov je štandardné ako pri väčšine obdobných zbraní. Brokovnica sa nabíja z trubicového zásobníka, no jej špecifikom je prvotné nabitie. Ide o tzv. systém rýchleho nabitia. Záver musí byť v zadnej, otvorenej polohe a náboje v trubicovom zásobníku. Zatláčením palca na vyčnievajúce dno posledného náboja v trubicovom zásobníku sa zbraň nabíja. Breďa má aj druhý rýchly spôsob nabitia, a to pri naplnenom zásobníku, keď sa do nábojiska manuálne vloží prvý náboj cez vyhadzovacie okienko. Záver sa vypustí zatláčením na záchyt nosiča závorníka a taktisto sa zbraň nabíja. Prispieva to k bezpečnosti, zabráni sa nechcenému nabitiu zbrane a zvyšuje sa kapacita nábojov pri strelbe. Vybitie nábojov z trubicového zásobníka sa robí zatláčením podávača nábojov smerom do nábojiska a potlačením na výkyvný pridržiavač nábojov v šachte podávača. Náboj vypadne do ruky. Úchop zbrane je intuitívny a brokovnica dobre sedí do pleca. Toto hodnotenie je však subjektívne, veľa záleží na fyzických proporciách strelca. Mne aj pri hrubšej vrstve oblečenia zbraň sedela veľmi dobre. Ďalším plusom je možnosť mierne doladiť dĺžku pažby

pomocou dodávaných plastových dištančných podložiek, ktoré sa umiestňujú medzi pažbu a puzdro záveru.

Na manipuláciu so zbraňou s takouto dlhou hlavňou som si chvíľu zvykal. Za pozitívum považujem možnosť jednoduchého vybratia celého spúšťovo-bicieho mechanizmu v prípade potreby čistenia, ako aj celkovo ľahký spôsob rozoberania. Demontáž zbrane je štandardná. Pre rozborku zbrane stačí odskrutkovať poistnú maticu na prednej časti trubicového zásobníka, dopredným pohybom vysunúť predpažbie zbrane a vytiahnuť hlavňu z puzdra záveru. Na vybratie záveru treba miernym zatlačením na závorník smerom vzad dostať záver do polohy, keď sa dá vytiahnuť tiahlo. Potom celý záverový mechanizmus vysunieme z puzdra.

Praktické postrehy a skúsenosti

Breďu som dlhodobejšie testoval na strelnici. Podľa mo-

jich skúseností sa však všetky dobré a zlé vlastnosti zbrane prejavujú až pri jej dlhšom používaní v praxi. Na to som nemal dostatok času, napriek tomu som bol príjemne prekvapený. Zbraň je konštrukčne jednoduchá, extrémne ľahká a naozaj účelná. Na testovanie sme vybrali také druhy brokového streliva, aby sme dôkladne preverili funkčnosť s plným rozsahom bežne dostupných laborácií. Keďže testovaný model mal konfiguráciu s najdlhšou vyrábanou hlavňou, odskúšali sme ho pri tréningovej strelbe na hlinené holuby, ako aj pri mierenej strelbe na strelnici so strelivom s jednotnou strelou. Ako poľovníka ma lákali nielen možnosti brokovnice pri strelbe na trape alebo skeete, ale najmä myšlienka vyskúšať možnosti jej použitia napríklad v pohone pri spoločnej poľovačke na diviaky. S vhodným strelivom si ju viem predstaviť aj ako účinné „dosahovadlo“ pri love na kačice a husi. Základom testu bola laborácia od firmy Clever Mirage v kalibri 12x70, typ T2 Competition

S vhodným strelivom si ju viem predstaviť aj ako účinné „dosahovadlo“ pri love na kačice a husi.

Hlavne zbraní sú vŕtané z plného kvalitného materiálu, čo je základ pre homogénne rozmiestnenie brokov.

24 g, veľkosť broku 2,2 mm, s ktorými zbraň na holuboch fungovala bez porúch. S touto laboráciou bol absolútne ľahko zvládnuteľný aj prípadný dvojstrel. Nasledoval test s použitím rôznych typov laborácií so zvyšujúcim sa priemerom brokov až po hrubý brok s priemerom 9,1 mm. Vzhľadom na inerciálny systém uzamykania zbraň zvládala bez problémov akúkoľvek laboráciu. Samozrejmosťou je aj možnosť použitia oceľových brokov. Počas testu sme nezaznamenali žiadnu zádržku či vzpriečenie vystrelenej nábojnice. Na záver som odskúšal presnosť s jednotnou strelou, keďže ma zaujímala už spomenutá využiteľnosť pri spoločnej poľovačke. Predsa len – možnosť rýchleho opätovného výstrelu poskytuje pri takomto spôsobe lovu istú výhodu.

S jednotnou strelou Clever Mirage 28,5 g a pri použití najmenšieho štvrtinového zahrdlenia dosahovala Breda najlepšie rozptyly cca 7 cm na 40 metrov. Strieľali sme len s použitím svetlovodivej mušky. Na elimináciu chýb strelca nám „asistoval“ nastreľovací stojan. Dosiahnutá presnosť brokovnice s jednotnou strelou je viac než vynikajúca. Čiastočnou nevýhodou zbrane s inerciálnym systémom je mierne silnejší spätný náraz pri streľbe

magnumových laborácií, čo je dané konštrukciou a nižšou hmotnosťou. Aj toto však vyváža skutočnosť, že pri celodennom nosení sa strelec naozaj „neprenesie“. Primárnym cieľom Bredy je splniť každodenné potreby poľovníka v revíri a zároveň byť reprezentatívnu a honosnou spoločničkou. O spracovaní a funkčnosti netreba polemizovať, počas testu fungovala brokovnica spoľahlivo, bez porúch a robila to, čo sa od nej očakáva. Osobne som nezaznamenal žiadne závažné nedostatky.

Je to naozaj spoľahlivá a univerzálna broková zbraň. K jej kvalite prispieva nielen jednoduchosť konštrukcie a úroveň spracovania, ale, čo ma ako vyznávača celooceľových zbraní teší, aj absencia ľahkých zliatin. Breda je zbraň do koča i do voza a bude vám dlhodobo spoľahlivo slúžiť. Pri dobrej

Detail spúšte s poistkou, ktorá má rýchle a jednoduché ovládanie.

TECHNICKÉ ÚDAJE

Breda Xanthos Damasco

Kaliber: 12/76

Kapacita zásobníka: tri náboje kalibru 12/76

Uzamykanie: inerciálny systém Breda

Hlavne: vŕtané z plného materiálu, dostupné dĺžky 61 cm, 66 cm, 71 cm, 76 cm

Hmotnosť: 2,90 kg (66 cm hlavne)

Povrchová úprava: čierenie/tvrdený Breda Hard Coating

Pažba: orech

Zahrdlenie: súprava výmenných zahrdlení

Cena: model Damasco od 1 800 eur, ostatné od 1 100 eur

údržbe ju môžu používať aj vaši vnuci. Ak nezameríte do najdrahších verzií, ale siahnete napríklad po jednoduchšej, avšak konštrukčne a materiálovo totožnej v modelovom rade s označením Black, za relatívne málo peňazí dostanete naozaj veľa muziky. Za cieľovú skupinu užívateľov považujem skôr praktických poľovníkov pri love a tréningu na strelnici ako výlučne športových strelcov. Na tomto poli kralujú predsa len iné zbrane, aj keď ani pri nich sa táto pôvabná „Talianka“ nestratí.

Text: Ing. Igor Szegényi

Webové stránky o produkte:

www.bredafucilli.com

www.bredaxanthos.com

www.brokovnice.sk

Výsledky praktickej streľby s jednotnou strelou

Spúšťací mechanizmus je bezúdržbový a kompaktný.

inz1195

